

3. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності [Текст]: монографія / [О.В. Дзюблюк, М.Д.Алексеєнко, В.В.Корнєєв та ін.]; за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. – 298 с.

Михайло МАНЬКО
студент факультету банківського бізнесу
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник :
к.е.н., доцент кафедри банківської справи Чайковський Я.І.

ВПЛИВ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ НА СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

В умовах сучасного розвитку національної економіки, дослідження стану банківської системи України є актуальним питанням, що обумовлено теперішніми, фактично, кризовими умовами її функціонування та розвитку. Варто розуміти, що задля того, щоб впевнено почуватися на міжнародній фінансовій арені та створити ефективну ринкову економіку, Україні необхідним є наявність ефективного банківського сектору.

Перед тим, як приступити до, власне, розгляду сучасного стану банківської системи України, необхідно конкретизувати актуальні проблеми та фактори, що стримують розвиток вітчизняного банківського сектору. До найбільш гострих проблем сучасної банківської системи слід віднести наступні: зростання недовіри до банків; негативний вплив політичних процесів; суперечливість механізму рефінансування українських банків; девальвація національної грошової одиниці; подорожчання кредитних ресурсів; погіршення кредитного портфеля банків.

Неефективне управління банківським сектором протягом останніх років призвело до того, що інвестори переводять свої активи в закордонні банки, з причини поділу власності. За останні три роки економіка України пережила стрімкий відтік капіталу в офшорні зони, майже 70 млрд. дол. США щороку. Цієї суми було б достатньо для погашення державного боргу. Зокрема, прямі інвестиції з України здійснено до 48 країн світу, переважна їхня частка спрямована до Кіпру [1].

Важливим фактором є наявність у банківської системи України особливості, що пов'язана з домінантним становищем банків з державною часткою, зокрема в кінці 2016 року після націоналізації Приватбанку, в яких рішення приймаються, виходячи з інтересів держави, а державна частка в капіталі становить понад 50 %.

Так, станом на 01.04.2018 року структура власності активів банківської системи України була представлена наступним чином: банки з приватним українським капіталом складають близько 13%, банки іноземних банківських груп – 35 %, державні банки – 52 % [2].

У 2017 році більшість банків мали можливість генерувати позитивний чистий грошовий потік, проте сектор завершив 2017 рік зі збитком 26,5 млрд грн через значні обсяги відрахувань у резерви. Збиток сформували в основному чотири державних банки, у тому числі Приватбанк. Що яскраво демонструє негативні наслідки настільки значної частки державних банків, часто у поєднанні з їх недостатньо ефективним менеджментом.

В цілому за 2017 рік кількість збиткових банківських установ порівняно з 2016 роком скоротилася майже вдвічі – з 33 до 18 установ. Статутний капітал

платоспроможних на кінець 2017 року банків збільшився на 84 млрд. грн., або на 20,4 %, завдяки докапіталізації державних банків. Регулятивний капітал зріс на 16,4 млрд. грн або на 15,3 %. Рівень адекватності капіталу в цілому по системі збільшився та перевищує мінімально необхідний обсяг [3].

Проте, незважаючи на докапіталізацію банківської системи в 2017 році, упродовж періоду 2014-2018 років відбувся ріст частки резервів за активними операціями (близько на 30 %) та частки простроченої заборгованості у кредитному портфелі банків (близько на 20 %). Це говорить про те, що комерційні банки України, розширюють кредитну діяльність, але не турбуються про свою ліквідність і надійність на сучасному етапі. Причиною даного явища є погіршення обслуговування позичальниками боргових зобов'язань.

За офіційними даними НБУ близько понад 50 % усіх кредитів банківської системи України є проблемними. У першому півріччі 2018 року регулятор зобов'язав банки надати плани роботи з проблемною заборгованістю. За новими нормативно-правовими актами НБУ, такі активи неодмінно буде визнано дефолтними.

Дослідження досвіду різних країн світу (Швеція, Франція, Велика Британія, Німеччина, Швейцарія, Південна Корея, Аргентина) свідчить про те, що дієвим інструментом вирішення проблеми «токсичних» активів у банківській системі може бути санаційний банк. Проте в Україні досвід роботи санаційного банку ПАТ «Родовід Банк» у 2011 році був негативним. На цей час неефективною також є дія Закону України «Про фінансову реструктуризацію». Тому Міністерство фінансів України ініціювало створення спеціалізованої компанії з управління проблемними активами банків, яка має виконувати функції тимчасового сховища для малонадійних кредитів.

Підсумовуючи вищесказане, банківська система України знаходиться в стані реформування та має ряд недоліків, але при ефективному рівні банківського менеджменту та корпоративному управлінні здатна стабілізуватись та протягом декількох років вийти на рівень країн здатних конкурувати на світовому ринку.

Література:

1. Огляд банківського сектору [Електронний ресурс] / Національний банк України. – 2017. – Режим доступу : [https:// bank.gov.ua/doccatalog/document?id=43633516](https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=43633516).
2. Аналітичний огляд банківської системи України за I квартал 2018 року [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://urik.com.ua/documents/research/bank_system_1_kv_2018.pdf
3. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

Ольга МЕТЛУШКО

*к.е.н., доцент кафедри банківської справи
Тернопільський національний економічний університет*

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Питання інфляції завжди гаряче обговорювалось в Україні – починаючи від періоду гіперінфляції 90-их рр.. і підвищення рівня цін на тлі зростаючого попиту в 2000-х рр.. і аж до сьогодні, і знаходить своє відображення у майбутньому. Інфляційні процеси в Україні в останні роки починають скорочуватись слабкими темпами. Так прогноз інфляції на 2018 рік складає 6%. Достатньо високий її показник